

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/44/WE

z dnia 6 maja 2009 r.

zmieniająca dyrektywę 98/26/WE w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz dyrektywę 2002/47/WE w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych w odniesieniu do systemów powiązanych i do wiarytelności kredytowych

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dyrektywa 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ ustanowiła system, w ramach którego zarówno uczestnikom krajowym, jak i uczestnikom zagranicznym zapewniła się zamknięcie zleceń transferu i kompensowanie oraz egzekwowalność zabezpieczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych.
- (2) W sprawozdaniu z dnia 7 kwietnia 2006 r. oceniającym dyrektywę 98/26/WE w sprawie zamknięcia rozliczeń Komisja stwierdziła, że dyrektywa 98/26/WE na ogół dobrze spełnia swoją funkcję. Podkreślono w nim, że w obszarze systemów płatności i rozrachunku papierów wartościowych trwają prace nad kilkoma ważnymi zmianami i stwierdzono również, że istnieje potrzeba wyjaśnienia i uproszczenia dyrektywy 98/26/WE.
- (3) Główna zmiana polega jednak na rosnącej skali powiązań między systemami, które w czasie powstawania dyrektywy 98/26/WE funkcjonowały prawie wyłącznie w układzie krajowym i niezależnie od siebie. Zmiana ta jest jednym ze skutków dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych ⁽⁵⁾, a także europejskiego kodeksu postępowania w zakresie rozliczeń i rozrachunków. W celu dostosowania się do tych zjawisk należy wyjaśnić pojęcie systemu interoperacyjnego oraz odpowiedzialności operatorów systemów.

- (4) Dyrektywa 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾ stworzyła ujednoczone wspólnotowe ramy prawne dla transgranicznego stosowania zabezpieczeń finansowych i w ten sposób zniosła większość wymogów formalnych tradycyjnie nakładanych na uzgodnienia dotyczące zabezpieczeń.

- (5) Europejski Bank Centralny zdecydował o wprowadzeniu wiarytelności kredytowych kwalifikujących się do zabezpieczenia operacji kredytowych Eurosystemu od dnia 1 stycznia 2007 r. Aby osiągnąć maksymalne skutki gospodarcze korzystania z wiarytelności kredytowych, Europejski Bank Centralny zalecił rozszerzenie zakresu dyrektywy 2002/47/WE. W sprawozdaniu z dnia 20 grudnia 2006 r. oceniającym dyrektywę w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych (2002/47/WE) Komisja zajęła się tą kwestią i zgodziła się z opinią Europejskiego Banku Centralnego. Wykorzystanie wiarytelności kredytowych zwiększy rezerwy dostępnych zabezpieczeń. Ponadto dalsza harmonizacja w obszarze płatności i rozrachunku papierów wartościowych w dalszym ciągu przyczyniłaby się do powstania jednakowych warunków dla instytucji kredytowych we wszystkich państwach członkowskich. Jeżeli nastąpiłyby dalsze ułatwienia w zakresie stosowania wiarytelności kredytowych jako zabezpieczeń, korzyści odnieśliby również konsumenci i dłużnicy, ponieważ stosowanie wiarytelności kredytowych jako zabezpieczenia mogłoby ostatecznie doprowadzić do zwiększenia konkurencji i większej dostępności kredytów.

- (6) Aby ułatwić wykorzystywanie wiarytelności kredytowych, ważne jest zniesienie lub zakazanie wszelkich przepisów administracyjnych, takich jak obowiązek powiadamiania i rejestracji, które powodowałyby niewykonalność cesji wiarytelności kredytowych. Podobnie, aby nie narażać na szwank interesów podmiotów przyjmujących zabezpieczenie, dłużnicy powinni móc zrzec się praw do kompensaty przysługujących im wobec wierzycieli. To samo uzasadnienie dotyczy również potrzeby wprowadzenia opcji umożliwiającej dłużnikowi wyrażenie zgody na udostępnianie informacji objętych tajemnicą bankową, ponieważ w przeciwnym razie przyjmujący zabezpieczenie może nie dysponować wystarczającymi informacjami, aby prawidłowo ocenić wartość wiarytelności kredytowych mających stanowić zabezpieczenie. Przepisy te powinny pozostać bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Dz.U. C 216 z 23.8.2008, s. 1.

⁽²⁾ Opinia z dnia 3 grudnia 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 18 grudnia 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) i decyzja Rady z dnia 27 kwietnia 2009 r.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 168 z 27.6.2002, s. 43.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66.

- (7) Państwa członkowskie nie skorzystały z przewidzianej w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2002/47/WE możliwości opcjonalnego wyłączenia prawa do przeniesienia własności na rzecz przyjmującego zabezpieczenie. W związku z tym przepis ten należy skreślić.
- (8) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 98/26/WE i 2002/47/WE.
- (9) Zgodnie z ust. 34 porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽¹⁾ państwa członkowskie są zachęcane do sporządzania, na potrzeby własne i w interesie Wspólnoty, swoich własnych tabel, odzwierciedlających, tak dalece jak to tylko możliwe, korelacje pomiędzy niniejszą dyrektywą a środkami transpozycji, a także do podawania ich do publicznej wiadomości,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Zmiany w dyrektywie 98/26/WE

W dyrektywie 98/26/WE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) skreśla się motyw 8;
 - 2) dodaje się motyw w brzmieniu:

„(14a) Właściwe władze krajowe lub organy nadzoru powinny zapewnić, aby operatorzy systemów tworzący systemy interoperacyjne uzgodnili w jak największym stopniu wspólne zasady dotyczące momentu wprowadzenia do systemu interoperacyjnego. Właściwe władze krajowe lub organy nadzoru powinny zapewnić, aby zasady dotyczące momentu wprowadzenia do systemów interoperacyjnych były w miarę możliwości i potrzeby skoordynowane w celu uniknięcia niepewności prawnej w przypadku błędu systemu składowego.”;
 - 3) dodaje się motyw w brzmieniu:

„(22a) W przypadku systemów interoperacyjnych brak koordynacji w zakresie uzgodnienia tego, które zasady mają zastosowanie do momentu wprowadzenia do systemu i do nieodwracalności może narażać uczestników jednego systemu, lub nawet samego operatora systemu, na skutki uboczne błędów powstałych w drugim systemie. W celu ograniczenia ryzyka systemowego, pożądane jest wprowadzenie przepisu stanowiącego, że operatorzy systemów interoperacyjnych koordynują zasady dotyczące momentu wprowadzenia do systemu i nieodwracalności w systemach, które obsługują.”;
- 4) w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w lit. a) wyraz „ecu” zastępuje się wyrazem „EUR”;
 - b) lit. c) tiret drugie otrzymuje brzmienie:

„— operacjami przeprowadzanymi przez banki centralne państw członkowskich lub Europejski Bank Centralny w ramach wykonywania przez nie funkcji banków centralnych.”;
 - 5) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:
 - a) w lit. a) wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— pomiędzy trzema uczestnikami lub większą ich liczbą, z wyłączeniem operatora tego systemu, agenta rozrachunkowego, partnera centralnego, izby rozliczeniowej lub uczestnika pośredniego, jeżeli tacy występują, zawierający wspólne zasady i jednolite ustalenia dotyczące rozliczeń — niezależnie od tego, czy są one przeprowadzane przy pomocy partnera centralnego — lub służące realizacji zleceń transferu pomiędzy uczestnikami,”;
 - (ii) dodaje się akapit w brzmieniu:

„Uzgodnienie między systemami interoperacyjnymi nie stanowi systemu.”;
 - b) lit. b) tiret pierwsze i drugie otrzymują brzmienie:

„— instytucję kredytową określoną w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje kredytowe (przekształcenie) ^(*), w tym instytucje wymienione w wykazie zawartym w art. 2 tej dyrektywy,

— przedsiębiorstwo inwestycyjne określone w art. 4 ust. 1 pkt 1) dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych ^(**), z wyjątkiem instytucji wymienionych w art. 2 ust. 1 tej dyrektywy,
 - c) w lit. f) wprowadza się następujące zmiany:
 - (i) akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„f) termin »uczestnik« oznacza instytucję, partnera centralnego, agenta rozrachunkowego, izbę rozliczeniową lub operatora systemu.”;

⁽¹⁾ Dz.U. L 321 z 31.12.2008, s. 1.

^(*) Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 1.

^(**) Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1.”;

(ii) akapit trzeci otrzymuje brzmienie:

„Państwo członkowskie może zdecydować, że do celów niniejszej dyrektywy uczestnik pośredni może być uznany za uczestnika jeśli jest to uzasadnione ze względu na ryzyko systemowe. W przypadku gdy uczestnika pośredniego uważa się za uczestnika ze względu na ryzyko systemowe, nie ogranicza to odpowiedzialności uczestnika, przez którego uczestnik pośredni przekazuje zlecenia transferu do systemu.”;

d) lit. g) otrzymuje brzmienie:

„g) termin »uczestnik pośredni« oznacza instytucję, partnera centralnego, agenta rozrachunkowego, izbę rozliczeniową lub operatora systemu, których łączą stosunki umowne z uczestnikiem systemu realizującego zlecenia transferu, co umożliwi uczestnikowi pośredniemu przekazywanie zleceń transferu przez ten system, pod warunkiem że uczestnik pośredni jest znany operatorowi systemu”;

e) lit. h) otrzymuje brzmienie:

„h) termin »papiery wartościowe« oznacza wszystkie instrumenty, o których mowa w sekcji C załącznika I do dyrektywy 2004/39/WE”;

f) w lit. i) tiret pierwsze otrzymuje brzmienie:

„— każde wystawione przez uczestnika zlecenie przekazania do dyspozycji odbiorcy kwoty pieniężnej w formie zapisu księgowego na rachunkach instytucji kredytowej, banku centralnego, partnera centralnego lub agenta rozrachunkowego, lub każde zlecenie, które powoduje przyjęcie lub wypełnienie zobowiązania płatniczego, jak to określają zasady systemu, lub”;

g) lit. l) otrzymuje brzmienie:

„l) termin »rachunek rozliczeniowy« oznacza rachunek w banku centralnym, u agenta rozrachunkowego lub u partnera centralnego używany do utrzymywania środków pieniężnych lub papierów wartościowych oraz do rozrachunku transakcji pomiędzy uczestnikami w systemie”;

h) lit. m) otrzymuje brzmienie:

„m) termin »zabezpieczenie« oznacza wszystkie zbywalne aktywa, w tym, bez ograniczeń, zabezpieczenie finansowe, o którym mowa w art. 1 ust. 4 lit. a) dyrektywy 2002/47/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych (*), ustanowione w formie zastawu (w tym środki pieniężne pod zastawem), umowy odkupu lub podobnej umowy, lub w innej formie, w celu zabezpieczenia praw i zobowiązań, które potencjalnie mogą powstać w związku z systemem, lub ustanowione na rzecz banków centralnych państw

członkowskich lub Europejskiego Banku Centralnego;

(*) Dz.U. L 168 z 27.6.2002, s. 43.”;

i) dodaje się litery w brzmieniu:

„n) termin »dzień roboczy« obejmuje zarówno rozrachunki dzienne, jak i nocne, a także wszystkie wydarzenia mające miejsce podczas cyklu roboczego systemu;

o) termin »systemy interoperacyjne« oznacza dwa lub więcej systemów, których operatorzy systemu zawarli między sobą porozumienie w sprawie międzysystemowej realizacji zleceń transferu;

p) termin »operator systemu« oznacza podmiot lub podmioty odpowiedzialne prawnie za działanie systemu. Operator systemu może również prowadzić działalność jako agent rozrachunkowy, partner centralny lub izba rozliczeniowa.”;

6) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zlecenia transferu i kompensowanie są prawnie wymagalne i wiążące dla osób trzecich nawet w przypadku postępowania upadłościowego wobec uczestnika pod warunkiem że zlecenia transferu zostały wprowadzone do systemu przed momentem otwarcia takiego postępowania upadłościowego określonego w art. 6 ust. 1. Ma to również zastosowanie do przypadków postępowania upadłościowego wobec uczestnika (w danym systemie lub w systemie interoperacyjnym) lub wobec operatora systemu interoperacyjnego niebędącego uczestnikiem.

W przypadku gdy zlecenia transferu są wprowadzane do systemu po otwarciu postępowania upadłościowego i są realizowane w ciągu dnia roboczego określonego w zasadach funkcjonowania systemu, w którym nastąpi otwarcie takiego postępowania, są one prawnie wymagalne i wiążące w odniesieniu do osób trzecich jedynie wtedy, gdy operator systemu udowodni, że w czasie, gdy takie zlecenia transferu stały się nieodwołalne, nie wiedział ani nie miał obowiązku wiedzieć o otwarciu takiego postępowania.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. W przypadku systemów interoperacyjnych każdy system ustala we własnych zasadach moment wprowadzenia do tego systemu, tak, aby w zakresie, w jakim to możliwe, zapewnić koordynowanie pod tym względem zasad wszystkich danych systemów interoperacyjnych. O ile zasady wszystkich odnośnych systemów interoperacyjnych nie przewidują wyraźnie inaczej, na zasady jednego systemu dotyczące tego momentu wprowadzenia nie mają wpływu jakiegokolwiek zasady innych systemów, z którymi dany system współdziała.”;

7) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 4

Państwa członkowskie mogą postanowić, że otwarcie postępowania upadłościowego wobec uczestnika lub operatora systemu interoperacyjnego nie uniemożliwia wykorzystania środków finansowych lub papierów wartościowych dostępnych na rachunku rozliczeniowym tego uczestnika w celu wypełnienia jego zobowiązań w systemie lub w systemie interoperacyjnym w dniu roboczym będącym dniem otwarcia postępowania upadłościowego. Państwa członkowskie mogą również postanowić, że związany z danym systemem instrument kredytowy takiego uczestnika można wykorzystać na poczet dostępnego, istniejącego zabezpieczenia w celu wypełnienia zobowiązań tego uczestnika w systemie lub w systemie interoperacyjnym.”;

8) w art. 5 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„W przypadku systemów interoperacyjnych, każdy system określa we własnych zasadach moment nieodwracalności, tak, aby w zakresie, w jakim to możliwe, zapewnić koordynowanie pod tym względem zasad wszystkich danych systemów interoperacyjnych. O ile zasady wszystkich systemów wchodzących w skład systemów interoperacyjnych nie przewidują wyraźnie inaczej, na zasady jednego systemu dotyczące tego momentu nieodwracalności nie mają wpływu jakiegokolwiek zasady innych systemów, z którymi dany system współdziała.”;

9) art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 7

Postępowanie upadłościowe nie ma mocy wstecznej w odniesieniu do praw i obowiązków uczestnika wynikających lub związanych z jego uczestnictwem w systemie przed momentem otwarcia takiego postępowania określonego w art. 6 ust. 1. Ma to między innymi zastosowanie w odniesieniu do praw i obowiązków uczestnika w systemie interoperacyjnym lub operatora systemu interoperacyjnego, który nie jest uczestnikiem.”;

10) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 9

1. Prawa operatora systemu lub uczestnika do zabezpieczenia ustanowionego na jego rzecz w związku z systemem lub jakimkolwiek systemem interoperacyjnym ani prawa banków centralnych państw członkowskich lub Europejskiego Banku Centralnego do ustanowionego na ich rzecz zabezpieczenia nie są naruszane przez postępowanie upadłościowe wobec:

- uczestnika (w danym systemie lub w systemie interoperacyjnym);
- operatora systemu interoperacyjnego niebędącego uczestnikiem;

c) kontrahenta banków centralnych państw członkowskich lub Europejskiego Banku Centralnego; ani

d) jakiegokolwiek osoby trzeciej, która ustanowiła zabezpieczenie.

Takie zabezpieczenie może być zrealizowane w celu zaspokojenia tych praw.

2. W przypadku gdy zabezpieczeniem na rzecz uczestników, operatorów systemu lub banków centralnych państw członkowskich lub Europejskiego Banku Centralnego są, jak opisano w ust. 1, papiery wartościowe w tym prawa z papierów wartościowych, a prawa tych podmiotów lub prawa jakiegokolwiek innego powiernika, agenta lub osoby trzeciej działającej w ich imieniu w odniesieniu do tych papierów wartościowych są zgodnie z prawem wpisane do rejestru, na rachunku lub w centralnym systemie depozytowym zlokalizowanym w państwie członkowskim, prawa takich podmiotów jako posiadaczy zabezpieczenia w stosunku do tych papierów wartościowych są określone przez prawo tego państwa członkowskiego.”;

11) art. 10 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 10

1. Państwa członkowskie określają systemy, które mają zostać objęte zakresem niniejszej dyrektywy oraz odpowiednich operatorów systemów, którzy mają zostać objęci zakresem niniejszej dyrektywy oraz zgłaszają dane systemy i operatorów Komisji oraz informują Komisję o władzach wyznaczonych zgodnie z art. 6 ust. 2.

Operator systemu wskazuje państwu członkowskiemu, którego prawo ma zastosowanie, uczestników tego systemu, w tym wszelkich uczestników pośrednich, jeżeli tacy występują, jak również informuje o każdej zmianie w tym zakresie.

Ponadto poza wskazaniem przewidzianym w drugim akapicie, państwa członkowskie mogą nałożyć na systemy podlegające ich jurysdykcji wymagania w zakresie nadzoru lub autoryzacji.

Na żądanie instytucja informuje każdego, kto ma uzasadniony prawnie interes, o systemach, których jest ona uczestnikiem, i przekazuje informacje o głównych zasadach rządzących działaniem tych systemów.

2. System wyznaczony przed wejściem w życie przepisów krajowych wdrażających dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/44/WE z dnia 6 maja 2009 r. zmieniającą dyrektywę 98/26/WE w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz dyrektywę 2002/47/WE w sprawie uzgodnień dotyczących rozliczeń finansowych (*) nadal uznaje się za wyznaczony do celów niniejszej dyrektywy.

Zlecenie transferu, które zostało wprowadzone do systemu przed wejściem w życie przepisów wykonawczych do dyrektywy 2009/44/WE, lecz zostaje rozliczone później, uznaje się za zlecenie transferu dla celów niniejszej dyrektywy.

(*) Dz.U. L 146 z 10.6.2009, s. 37.”.

Artykuł 2

Zmiany dyrektywy 2002/47/WE

W dyrektywie 2002/47/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) motyw 9 otrzymuje brzmienie:

„(9) W celu ograniczenia obciążeń administracyjnych dla stron korzystających z zabezpieczeń finansowych wchodzących w zakres niniejszej dyrektywy, jedyny wymóg usprawnienia dotyczący stron, jaki prawo krajowe może nałożyć w odniesieniu do zabezpieczenia finansowego, powinien polegać na tym, że dane zabezpieczenie finansowe jest pod kontrolą przyjmującego zabezpieczenie lub osoby działającej w jego imieniu, nie wykluczając jednocześnie technik zabezpieczenia umożliwiających ustanawiającemu zabezpieczenie jego zastąpienie lub wycofanie zabezpieczenia przekraczającego wymagane zabezpieczenie. Niniejsza dyrektywa nie powinna zakazywać państwom członkowskim wymagania, aby wiarytelność kredytowa została ustanowiona poprzez umieszczenie jej w wykazie wiarytelności.”;

2) motyw 20 otrzymuje brzmienie:

„(20) Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla ważności lub skutków warunków umownych instrumentów finansowych lub wiarytelności kredytowych stanowiących zabezpieczenie finansowe, takich jak prawa, obowiązki lub inne warunki zawarte w zasadach emisji takich instrumentów, albo wszelkich innych praw, obowiązków lub innych warunków, które mają zastosowanie między emitentami i posiadaczami takich instrumentów lub między dłużnikiem i wierzycielem takich wiarytelności kredytowych.”;

3) dodaje się motyw w brzmieniu:

„(23) Niniejsza dyrektywa nie wpływa na prawa państw członkowskich do wprowadzania przepisów mających na celu zapewnienie skuteczności uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych w stosunku do osób trzecich w odniesieniu do wiarytelności kredytowych.”;

4) w art. 1 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 lit. b) otrzymuje brzmienie:

„b) bank centralny, Europejski Bank Centralny, Bank Rozrachunków Międzynarodowych, wielostronny bank rozwoju, jak określono w załączniku VI część 1 sekcja 4 dyrektywy 2006/48/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia

działalności przez instytucje kredytowe (przekształcenie) (*), Międzynarodowy Fundusz Walutowy i Europejski Bank Inwestycyjny;

(*) Dz.U. L 177 z 30.6.2006, s. 1.”;

b) ust. 2 lit. c) ppkt (i) do (iv) otrzymują brzmienie:

„(i) instytucję kredytową określoną w art. 4 ust. 1) dyrektywy 2006/48/WE, w tym instytucje wymienione w art. 2 tej dyrektywy;

(ii) przedsiębiorstwo inwestycyjne określone w art. 4 ust. 1 pkt 1) dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych (*);

(iii) instytucję finansową określoną w art. 4 ust. 5) dyrektywy 2006/48/WE;

(iv) zakład ubezpieczeń określony w art. 1 lit. a) dyrektywy Rady 92/49/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do ubezpieczenia bezpośredniego innego niż ubezpieczenie na życie (trzecia dyrektywa w sprawie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie) (**) i zakład ubezpieczeń na życie określony w art. 1 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2002/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie ubezpieczenia na życie (**);

(*) Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1.

(**) Dz.U. L 228 z 11.8.1992, s. 1.

(***) Dz.U. L 345 z 19.12.2002, s. 1.”;

c) ust. 4 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) Ustanowienie zabezpieczenia finansowego składa się z gotówki, instrumentów finansowych lub wiarytelności kredytowych.”;

d) w ust. 4 dodaje się literę w brzmieniu:

„c) państwa członkowskie mogą wyłączyć z zakresu niniejszej dyrektywy wiarytelności kredytowe, w przypadku gdy dłużnik jest konsumentem w rozumieniu art. 3 lit. a) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumenci (*) albo mikroprzedsiębiorstwem lub małym przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 1 i art. 2 ust. 2 i 3 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (**), z wyjątkiem sytuacji, kiedy przyjmujący zabezpieczenie lub dający zabezpieczenie w formie takich wiarytelności kredytowych jest jedną z instytucji, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. b) niniejszej dyrektywy.

(*) Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66.

(**) Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36.”;

- e) w ust. 5 wprowadza się następujące zmiany:
- (i) w akapicie drugim dodaje się zdanie w brzmieniu:
- „W przypadku wierzytelności kredytowych umieszczenie ich w wykazie wierzytelności przedłożonym na piśmie lub w równoważny prawnie sposób przyjmującemu zabezpieczenie jest wystarczające do identyfikacji wierzytelności kredytowej i udowodnienia faktu jej ustanowienia jako zabezpieczenia finansowego między stronami.”;
- (ii) po akapicie drugim dodaje się akapit w brzmieniu:
- „Bez uszczerbku dla przepisów akapitu drugiego państwa członkowskie mogą postanowić, że umieszczenie w wykazie wierzytelności przedłożonym na piśmie lub w równoważny prawnie sposób przyjmującemu zabezpieczenie jest również wystarczające do identyfikacji wierzytelności kredytowej i udowodnienia faktu jej ustanowienia jako zabezpieczenia finansowego względem dłużnika lub osób trzecich.”;
- 5) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- (i) lit. b) i c) otrzymują brzmienie:
- „b) »uzgodnienie dotyczące zabezpieczeń finansowych polegające na przeniesieniu tytułu« oznacza uzgodnienie, włączając umowę odkupu, na podstawie którego dający zabezpieczenie przenosi pełne prawo własności zabezpieczeń finansowych lub dokonuje przelewu zabezpieczeń finansowych na przyjmującego zabezpieczenie w celu zagwarantowania lub zabezpieczenia w inny sposób wykonania odpowiednich zobowiązań finansowych;
- c) »uzgodnienie dotyczące zabezpieczenia finansowego w formie gwarancji« oznacza uzgodnienie, na podstawie którego dający zabezpieczenie ustanawia finansowe zabezpieczenie w drodze gwarancji na rzecz przyjmującego zabezpieczenie lub dla przyjmującego zabezpieczenie oraz w przypadku gdy pełne lub ograniczone prawo własności, lub pełne uprawnienie, do zabezpieczenia finansowego pozostaje przy dającym zabezpieczenie w chwili ustanowienia prawa do gwarancji.”;
- (ii) dodaje się literę w brzmieniu:
- „o) »wierzytelność kredytowa« oznacza wierzytelności pieniężne wynikające z umowy, w której instytucja kredytowa, określona w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2006/48/WE, włączając instytucję wymienioną w art. 2 tej dyrektywy, udziela kredytu lub pożyczki.”;
- b) w ust. 2 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
- „Każde prawo zastąpienia lub cofnięcia zabezpieczenia przekraczającego wymagane zabezpieczenie finansowe na rzecz dającego zabezpieczenie lub, w przypadku wierzytelności kredytowych, prawo do pobierania korzyści z tych wierzytelności kredytowych, nie powinno naruszać sytuacji przyjmującego zabezpieczenie w stosunku do ustanowienia zabezpieczenia finansowego, określonego w niniejszej dyrektywie.”;
- 6) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 1 dodaje się akapity w brzmieniu:
- „Bez uszczerbku dla przepisów art. 1 ust. 5, w przypadku gdy zabezpieczenie finansowe stanowi wierzytelności kredytowe, państwa członkowskie nie wymagają, aby ich ustanowienie, ważność, usprawnianie, pierwszeństwo, wykonalność lub dopuszczalność jako dowód takiego zabezpieczenia finansowego były uzależnione od wykonania jakiegokolwiek czynności formalnej, takiej jak rejestracja lub powiadomienie dłużnika wierzytelności kredytowej ustanowionej jako zabezpieczenie. Państwa członkowskie mogą jednak wymagać wykonania czynności formalnej, takiej jak rejestracja lub powiadomienie, do celów usprawniania, pierwszeństwa, wykonalności lub dopuszczalności jako dowód względem dłużnika lub osób trzecich.
- Do dnia 30 czerwca 2014 r. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie dalszej zasadności niniejszego ustępu.”;
- b) dodaje się ustęp w brzmieniu:
- „3. Bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumencyjnych (*) oraz przepisów krajowych dotyczących nieuczciwych warunków umownych, państwa członkowskie zapewniają, aby dłużnicy wierzytelności kredytowych mogli skutecznie rzec się, na piśmie lub w równoważny prawnie wiążący sposób:
- (i) praw do kompensaty, jakie przysługują im wobec wierzycieli wierzytelności kredytowych i wobec osób, na rzecz których wierzyciel przeniósł lub zastawił wierzytelność kredytową, lub w inny sposób wykorzystał ją jako zabezpieczenie; oraz
- (ii) praw związanych z tajemnicą bankową, która w przeciwnym razie uniemożliwiłaby wierzycielowi wierzytelności kredytowej pozyskanie informacji na temat wierzytelności kredytowej lub dłużnika lub ograniczałaby możliwość pozyskania takich informacji — do celów wykorzystania wierzytelności kredytowej jako zabezpieczenia.
- (*) Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29.”;
- 7) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:
- a) w ust. 1 dodaje się punkt w brzmieniu:
- „c) wierzytelności kredytowe przez sprzedaż lub przejęcie własności i przez dokonanie potrąceń ich wartości względem odpowiedniego zobowiązania finansowego lub zastosowanie ich wartości jako podstawy spełnienia takich odpowiednich zobowiązań finansowych.”;

- b) ust. 2 lit. b) otrzymuje brzmienie:
- „b) strony zgodziły się w uzgodnieniu dotyczącym zabezpieczeń finansowych w formie gwarancji w sprawie wyceny instrumentów finansowych i wiarytelności kredytowych.”;
- c) skreśla się ust. 3;
- 8) w art. 5 dodaje się ustęp w brzmieniu:
- „6. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do wiarytelności kredytowych.”;
- 9) po art. 9 dodaje się artykuł w brzmieniu:
- „Artykuł 9a
- Dyrektywa 2008/48/WE
- Przepisy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla przepisów dyrektywy 2008/48/WE.”.

Artykuł 3

Transpozycja

1. Państwa członkowskie przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy do dnia 30 grudnia 2010 r. Niezwłocznie przedstawiają one Komisji tekst tych przepisów.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 30 czerwca 2011 r.

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

Artykuł 4

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 5

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 6 maja 2009 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

W imieniu Rady
J. KOHOUT
Przewodniczący